

sine egne Anmærkninger. Den forrige Kultusministers Forslag drejede sig om en Kirkeligning paa 5 Aar, og det gaar helt igennem Anmærkningerne. Den ærede Minister forelægger et Lovforslag om Ligning for et Aar, men klipper blot Bjerres Anmærkninger ud og føjer dem til sit ny Lovforslag. Vi vilde sikkert fra mange Sider have sat megen Pris paa omhyggeligt udarbejdede Anmærkninger med nøjagtige Overslag over Stillingen nu, og med en nøjagtig Angivelse af, hvor stort et Beløb Kirkeskatten bliver fra 1ste April 1902 til 31te Marts 1903. Overhovedet forekommer det mig, at naar Ministeren forelægger et Lovforslag af finansiell Rækkevidde, har Rigsdagen Krav paa at faa nøjagtigt at vide, hvor store Beløb det drejer sig om, og det vilde slet ikke være umuligt for Ministeren at forelægge os Anmærkninger, der indeholdt disse Oplysninger. Vi have i Vinter i Udvalget om de kirkelige Love forlangt nøjagtige Angivelser af samtlige københavnske Kirkers Formuestilstand, Gældsforhold, Vedligeholdelses- og Driftsudgifter osv., samt nøjagtig Angivelse af, hvor store Udgifter der kan paaregnes udskræve i de første 5 Aar. Det have vi forlangt, men vi have ikke faaet det. Det forekommer mig, at den højtærede Minister nødvendig skulde tale om Mangel paa Grundighed. Den ærede Minister udtalte, at min Tanke om at lade de rige Kirker hjælpe paa de fattige Kirker, kunde være meget smuk, og at den prøver man ogsaa hist og her. Den ærede Kultusminister nævnte kun et enkelt Eksempel, og det var Roskilde Domkirke, som havde ydet Bidrag til en anden Kirke. Desværre nævnte den ærede Minister ikke noget om, at det var til en københavnsk Kirke (Afbrydelse af *Ministeren*). Naa, det var til Frue Kirke, saa var det jo til en københavnsk Kirke; det forandrer Sagen, men det kan vist ikke være store Beløb, den har ydet, siden Frue Kirke dog trænger til 142,000 Kr. Men skulde der mon ikke være andre rige Naboer, som kunde komme de stakkels fattige københavnske Kirker til Hjælp. Jeg kunde ogsaa have ønsket en nøjagtig Angivelse af samtlige de Kirkers Formuestilstand, som der kunde være Tale om. Den højtærede Minister indvendte, at jeg var kommen for Skade med at stille mig paa et mindre demokratisk Standpunkt over for de fattige Sogne. Det er til Dels imødegaaet af den ærede Taler, som nu satte sig; kun beklager jeg, at han konkluderede i Dag i at ville stemme for Lovforslaget. Jeg forstaaer ikke det Stand-

punkt, det ærede Medlem for Verninge der indtager. Jeg havde ønsket, at det ærede Medlem havde fastholdt den skarpe Modstand, han i Foraaret gjorde derimod, da vi havde det andet Lovforslag til Behandling. Da var der Tale baade om Valgret og om Skat, men nu falder Forslaget om Valgret bort, saaledes at vi ingen Indflydelse skulle have, men Skatten skulle vi betale. Medens det ærede Medlem for Verninge i Vinter kritiserede Forslaget, da der baade var Tale om kirkelig Valgret og kirkelig Skat, vil han nu stemme for det, nu da der ikke længere er Tale om kirkelig Valgret, men kun om Skat. Jeg beklager meget denne Frontforandring. Det ærede Medlems Motivering gik ogsaa stik imod hans Konklusion.

Til Ministeren vil jeg sige, at det ærede Medlem for Verninge (Holm) i sine Præmisser havde Ret i, at det netop var saaledes, at de rige Sogne i Almindelighed ogsaa have de store monumentale Kirker, der ogsaa kræve større Istandsættelsesudgifter, som herefter skulle paalignes ogsaa de fattige Sogne, medens der i disse findes tarveligere Kirker, der altsaa heller ikke kræve store Udgifter til Vedligeholdelse og Istandsættelse. Dette er imidlertid ikke til nogen stor Forøjelse for de fattige Sogne. Naar der f. Eks. til Frue Kirkes Istandsættelse kræves et Beløb af henimod 150,000 Kr., er det et saa stort Beløb, som der vist neppe kan være Tale om, at der vil kræves til nogen Forstadskirke, men dertil kommer, hvad der nys blev fremhævet, og som ogsaa jeg har fremhævet, men som Ministeren ikke vil svare paa, at det er aldeles uforsvarligt, at man f. Eks. vil paalægge Nazarethsognets Beboere, som ved frivillige Bidrag have opført deres Kirke og ved frivillige Bidrag vedligeholdt og drive den, Udgifter ogsaa til Vedligeholdelsen og Istandsættelsen af de andre Kirker i København. Jeg forstaaer ikke, at den ærede Minister kan ville forsvare dette. Jeg appellerer til alle Medlemmer, der kende noget til Valgmenighedsforholdene og interessere sig for det frivillige Kirkearbejde, og spørger dem, om de kunne forsvare at vedtage et Lovforslag, hvorved der paalægges Folk, der en Gang *frivilligt* have paataget sig Udgifterne til en Kirkes Vedligeholdelse og Istandsættelse, den Pligt, at de skulle tvinges til at betale ogsaa til alle andre Kirker i Hovedstaden. Jeg troede dog, at der endnu var en Rest tilbage af den gamle Forstaaelse her i Folketinget af kirkelig Frivillighed og Frisindethed og Frihed paa